

**SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI
STOWARZYSZENIA
BIURO OBSŁUGI RUCHU INICJATYW SPOŁECZNYCH BORIS
W 2024 R.**

WARSZAWA, maj 2025

I. CELE DZIAŁANIA BORIS

BORIS jest organizacją pozarządową, która wspiera aktywność obywatelską – w tym organizacje pozarządowe oraz inicjatywy społeczne – w ich działaniach na rzecz dobra publicznego.

Głównym celem naszego działania jest zwiększenie efektywności rozwiązywania problemów społecznych dzięki odpowiedniemu wykorzystaniu możliwości i sił tkwiących w społeczeństwie.

Metody, którymi realizujemy nasz cel to przede wszystkim: informacja, poradnictwo, konsultacje, szkolenia, publikacje i tworzenie koalicji lokalnych.

II. STRUKTURA BORIS W 2024 roku

➤ **Na koniec 2024 r. władze Stowarzyszenia stanowili:**

Zarząd:

- Paweł Jordan – Prezes Zarządu
- Dorota Pieńkowska – Wiceprezeska Zarządu
- Joanna Krasnodębska – Wiceprezeska Zarządu
- Katarzyna Leśko – Członkini Zarządu
- Katarzyna Sekutowicz – Członkini Zarządu

Komisja rewizyjna:

- Agnieszka Zarzycka - Przewodnicząca
- Dariusz Pietrowski – Członek
- Agnieszka Sawczuk - Członkini

Na koniec 2024 roku stowarzyszenie zatrudniało na umowy o pracę 18 osób w różnym wymiarze etatowym.

Stowarzyszenie prowadzi – obok działalności nieodpłatnej pożytku publicznego – działalność gospodarczą w zakresie:

58.11.Z – Wydawanie książek;

85.59.B – Pozostałe pozaszkolne formy edukacji gdzie indziej niesklasyfikowane;

70.22.Z – Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania;

73.20.Z – Badania rynku i opinii publicznej

68.20.Z – Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi

W 2024 roku BORIS kontynuował podnajem części pomieszczeń biurowych dla Stowarzyszenia Trenerskiego Organizacji Pozarządowych.

III. DZIAŁALNOŚĆ BORIS W 2024 ROKU

WSPARCIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH I SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH W WARSZAWIE

Jednym z głównych zadań realizowanych przez BORIS jest wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych. W wyniku prowadzonych przez BORIS konsultacji, szkoleń, działalności informacyjnej oraz innowacyjnych programów w wielu lokalnych społecznościach organizacje pozarządowe coraz lepiej odpowiadają na potrzeby swojego otoczenia oraz opracowują programy będące wyzwaniem zarówno dla organizacji, jak i dla całej społeczności lokalnej.

Stołeczne Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych

Jest bezpośrednią odpowiedzią na wypracowany przez władze Miasta i organizacje Program Rozwoju Współpracy m.st Warszawa z organizacjami pozarządowymi na lata 2021 -2025.

SCWO jest projektem wieloletnim realizowanym w okresie 2021 – 2024.

W grudniu 2024 r, otrzymaliśmy kolejny wieloletni projekt SCWO na lata 2024 - 2027.

STOŁECZNE CENTRUM WSPIERANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH to oferta usług i produktów nastawionych na rozwój organizacji pozarządowych oraz pomoc w ich sprawnym i efektywnym współdziałaniu z samorządem m. st. Warszawy. Oferta jest całkowicie bezpłatna dla organizacji działających na rzecz mieszkańców Warszawy oraz dla osób zainteresowanych utworzeniem organizacji. W ramach SCWO BORIS udziela warszawskim organizacjom wsparcia konsultacyjno-szkoleniowego, zapewnia funkcjonowanie i obsługę techniczną generatora wniosków miejskich, prowadzi Forum Komisji Dialogu Społecznego miejskich komisji dialogu społecznego, ewaluuje działalność SCWO oraz zarządza partnerstwem.

Adresatami zadania są przede wszystkim warszawskie organizacje pozarządowe, ale także urzędnicy miejscy współpracujący z organizacjami oraz osoby, które chcą założyć organizację pozarządową.

Projekt jest realizowany przez 4 doświadczone warszawskie organizacje wspierające:

- Stowarzyszenie BORIS (lider)
- Stowarzyszenie KLON/JAWOR
- Federację Organizacji Pozarządowych Centrum Szpitalna
- Fundację Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

Rezultaty osiągnięte przez SCWO w 2024 r.

I. REZULTATY TWARDE

- 1343 udzielonych konsultacji
- 235 godzin udzielonych porad prawnych
- 330 godzin udzielonych porad księgowych
- 584 godziny udzielonych pozostałych porad specjalistycznych
- 23 przeprowadzonych seminariów - 92 przeprowadzone godziny dydaktycznych seminariów
- 26 przeprowadzonych szkoleń - 206 przeprowadzonych godzin dydaktycznych szkoleń
- 8 przeprowadzonych działań edukacyjnych (szkoleń, seminariów, porad , konsultacji) skierowanych do członków komisji dialogu społecznego i urzędników współpracujących z komisjami mające na celu integrację oraz podniesienie kompetencji w zakresie prowadzenia posiedzeń komisji dialogu społecznego na rzecz KDS
- 1 spotkanie sieciujące organizacje, biznes, miasto i świat nauki
- 2 spotkania Forum Komisji Dialogu Społecznego
- 222 opublikowane teksty poradnicze - wysyłany cyklicznie newsletter zawierający informacje o ogłoszonych przez Miasto konsultacjach dla organizacji
- 5769 skrzynek, do których trafił newsletter raz w tygodniu
- 31 662 użytkowników serwisu warszawa.ngo.pl rocznie
- 3658 informacje opublikowane w ciągu roku w serwisie warszawa.ngo.pl
- 1 publikacja elektroniczna poświęcona dobrym praktykom współpracy finansowej organizacji pozarządowych i Urzędu m.st. Warszawy.
- 1 generator wniosków dla organizacji pozarządowych do obsługi otwartych konkursów ofert oraz małych dotacji zlecanych przez m.st. Warszawę

ZMIANA SPOŁECZNA OSIĄGNIĘTA DZIĘKI REALIZACJI ZADANIA

1. Rezultat: Wzmocnienie stabilności i odpowiedzialności organizacji pozarządowych w zakresie prowadzonych działań.

Zakładane we wniosku wskaźniki rezultatu:

- i. 80% badanych osób korzystających z działań edukacyjnych SCWO zwiększy kompetencje w zakresie tematu, którego dotyczyła konsultacja/porada/szkolenie etc. (m.in. pozyskiwanie środków, budowanie stabilności finansowej, aspekty prawne, księgowe, społeczne). Osiągnięto: 86%
- ii. 70% badanych osób, które skorzystały ze wsparcia SCWO, zadeklaruje, że jest ono odpowiednie do ich potrzeb. Osiągnięto: 90%.

2. Rezultat: Poprawa jakości dialogu obywatelskiego na poziomie KDS i DKDS.

Zakładane we wniosku wskaźniki rezultatu:

- i. 80% badanych osób, które brały udział we wsparciu skierowanym do KDS i DKDS zwiększy wiedzę i kompetencje związane z działalnością w komisjach (budowanie relacji i współpracy w ramach ciał dialogu). Osiągnięto: 90%.

3. Rezultat: Wzrost rozpoznawalności projektu SCWO wśród warszawskich organizacji.

Zakładany we wniosku wskaźnik rezultatu:

i. 50% badanych osób korzystających z oferty SCWO zadeklaruje, że dowiedziało się o niej dzięki działaniom promocyjnym. Osiągnięto: 55%

4. Rezultat: Upowszechnienie wiedzy na temat dobrych praktyk współpracy finansowej i niefinansowej organizacji z m.st. Warszawy oraz ciał dialogu społecznego.

Zakładany we wniosku wskaźnik rezultatu:

i. Wydanie 3 publikacji na te tematy (po 1 w roku). W 2024 roku, zgodnie z harmonogramem projektu, wydano 1 publikację, która jest dostępna w portalu ngo.pl. Wskaźnik na 2024 został osiągnięty.

Wsparcie rozwoju Partnerstw Lokalnych w Warszawie

Zespół BORIS posiada ponad 30-letnie doświadczenie w animowaniu Partnerstw Lokalnych (w Warszawie, na Mazowszu, w Polsce) oraz wspieraniu ich liderów/liderek i zespołów koordynatorów poprzez mentoring i sieciowanie.

Pierwsze warszawskie partnerstwo terytorialne powstało w 2001 roku.

Najwięcej spośród partnerstw uczestniczących w warszawskiej sieci działa na obszarze jednego osiedla, ale są też grupy dzielnicowe. Partnerstwa, tworzone przez przedstawicieli instytucji publicznych (urzędy, szkoły, OPS, kuratorzy, policja, straż miejska, biblioteki, przedszkola), organizacji obywatelskich (stowarzyszenia, fundacje, kluby sportowe, grupy mieszkańców, wspólnoty, parafie) i przedsiębiorców (restauratorzy, kupcy) oraz mieszkańców diagnozują lokalne potrzeby i poszukują możliwości ich wspólnego rozwiązywania. Partnerstwa wykorzystują lokalne zasoby tworząc synergię na rzecz rozwoju danego terenu, czy tematu. Bazowym założeniem jest ich wielosektorowość i korzystanie z różnorodności lokalnych potencjałów.

Warszawską Sieć Partnerstw Lokalnych tworzą obecnie:

1. WygryWam Targówek
2. Moje Wierzbno na Mokotowie
3. Mój Służewiec na Mokotowie
4. Przepis na Muranów na Śródmieściu i Woli
5. Otwarty Jazdów na Śródmieściu
6. Stary Mokotów
7. Moje Sielce na Mokotowie
8. Partnerstwo „Żoliborz Oficerski”
9. Partnerstwo "Sady Żoliborskie"
10. Partnerstwo "Dla Rudawki i Zatrasia" na Żoliborzu
11. Partnerstwo „Marymont-Kaskada” na Żoliborzu
12. Partnerstwo „WSM Żoliborz Centralny” (nowe partnerstwo)

13. Stacja Sadyba na Mokotowie
14. Partnerstwo Lokalne Ulrychów Mieszkańców na Woli
15. Nasze Stegny na Mokotowie
16. Koalicja na Rzecz Ochoty
17. Partnerstwo Lokalne Włochy
18. Siekierki Reaktywacja na Mokotowie

W pracy na rzecz budowania partnerstw i wzmacniania ich skuteczności kierujemy się:

- koncepcją rozwoju społeczności lokalnych opartego na zasobach (metoda, która skupia się na odkrywaniu i mobilizacji zasobów, które już w społeczności istnieją, tego, co może być pożyteczne wewnątrz społeczności; według tej metody rozwój społeczności „napędzany jest” relacjami);
- modelem nierozłącznych, ważnych elementów, niezbędnych przy myśleniu o rozwoju społeczności lokalnych (potrzebne są wszystkie, by był to proces płynny, niosący rzeczywistą zmianę); są to: partnerstwa i sieci współpracy, animatorzy/animatorki, liderzy/liderki społeczni, edukacja obywatelska, komunikacja i dialog w społeczności, instrumenty finansowe, wsparcie finansowe inicjatyw społecznych, otwarte miejsca społeczne (czyli partnerstwo jest ważnym, ale nie jedynym podmiotem odpowiedzialnym za zmianę w społeczności).

W 2024 roku udzielaliśmy wsparcia mentoringowego i realizowaliśmy razem z partnerstwami projekt “Widoczność i Wzmocnienie - warszawskie partnerstwa lokalne razem dla mieszkańców i mieszanek Warszawy” finansowany ze środków m. st. Warszawy.

MENTORING

Wsparcie mentorów i menterek BORIS skupia się wokół kluczowych przestrzeni rozwojowych:

W ramach wsparcia mentoringowego realizowanego na zlecenie Miasta st. Warszawy (Centrum Komunikacji Społecznej), zespół mentorek i mentorów Stowarzyszenia BORIS (Grażyna Gnatowska, Marta Henzler, Paweł Jordan, Katarzyna Sekutowicz, Zbigniew Wejcman) pracował z **16 partnerstwami**: Koalicja na rzecz Ochoty, Przepis na Muranów, Partnerstwo Lokalne Ulrychów Mieszkańców, Moje Wierzbno, Otwarty Jazdów, Nasze Stegny, Stary Mokotów, Moje Sielce, Partnerstwo Lokalne Włochy, Stacja Sadyba, partnerstwa żoliborskie oraz wspierał próbę powołania partnerstwa na Starym Mieście.

REALIZACJA PROJEKTU “PROMOCYJNEGO” “Widoczność i Wzmocnienie - warszawskie partnerstwa lokalne razem dla mieszkańców i mieszkanki Warszawy” finansowanego ze środków m. st. Warszawy

BEZPOŚREDNI EFEKT:

- W projekcie wzięło udział 17 lokalnych partnerstw - zaangażowały się wszystkie aktywne warszawskie partnerstwa lokalne, o których działalności wiemy, oprócz jednego (uzasadniało swój brak zaangażowania przeciążeniem, ale też dołączyło się do "ścianki", o której poniżej).
- Została zaprojektowana i zrealizowana 1 kampania promocyjna w postaci: *wymyślenia i używania hasła #razemlepiej, *filmiku promującego partnerską współpracę upowszechnianego mailowo i w mediach społecznościowych, *ścianki do fotografii (wielkoformatowy kolorowy rysunek na stelażu, który "wędrował" na wydarzenia lokalne (projektowe i nie tylko) i do warszawskich MALi; na tym rysunku są "zaszyte" symbole wszystkich warszawskich partnerstw, partnerstwa same wskazywały te symbole, rysowniczka Marta Zabłocka "życie-na-kreskę" twórczo ich użyła), *pocztówek (skorelowanych ze ścianką) rozdawanych podczas wydarzeń lokalnych (także innych niż "projektowe"), *innych form wizualnych, związanych ze ścianką i pocztówkami i hasłem #razemlepiej (np. projektów pinów wytwarzanych podczas wydarzeń lokalnych).
- Odkonstytuowało się 12 wydarzeń lokalnych, z mocnym zaangażowaniem mieszkańców i partnerów, włączaniem nowych (lub zapraszaniem ich na te wydarzenia), bardzo różnorodnych, od sąsiedzkich wymian roślin czy potańcówek po lokalne duże święta osiedlowe. Wszystkie wydarzenia spinało hasło #razemlepiej, ścianka, rozdawane pocztówki, rozmawianie z mieszkańcami i przedstawicielami/kami różnych podmiotów o tym, jak można się włączyć w partnerstwo, jak współpracować itd.
- W działania i wydarzenia włączonych zostało 32 nowych partnerów, z deklaracją współpracy długofalowej.
- Odkonstytuowały się dwa spotkania podsumowująco-sieciujące (z racji napiętych kalendarzy pod koniec roku nie wszystkie osoby mogły dotrzeć na spotkanie 27.11, stąd drugie spotkanie 18.12.2024).

ZMIANA

- Nastąpiło wzmocnienie osób działających w partnerstwach, współtworzących je, a zwłaszcza zespołów animujących je - osoby deklarują to ustanie, e-mailowo, deklarują dalszą współpracę, używają ścianki podczas wydarzeń pozaprojektowych, uzupełniają informacje o swoich partnerstwach na www itd.
- Mieszkańcy i mieszkanki dzielnic, w których działają partnerstwa, mieli okazję dowiedzieć się o nich (podczas wydarzeń, innych spotkań, z mediów społecznościowych) oraz poznać, co i kto stoi za hasłem #razemlepiej.
- Działające partnerstwa zapraszały do współpracy partnerów "szeroko", od 2 do 10 podmiotów, liderów/liderek środowiskowych, więc skala promocji jest szeroka, wiele osób i reprezentantów różnych podmiotów lokalnych dowiedziało się o możliwościach współpracy.
- Radni/radne dzielnicowi, urzędnicy/urzędniczki z dzielnicowych wydziałów spraw społecznych i zdrowia, komunikacji społecznej, członkowie/członkinie warszawskiej RDPP otrzymali informacje o partnerstwach, materiały kampanii z zachętą do widzenia partnerstw, włączania się w nie, wspierania działających i wspierania zakładania w nowych miejscach.

PARTNERSKIE MAZOWSZE

Lokalny Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej LOWES

BORIS jest jedną z organizacji pozarządowych, która od wielu lat realizuje z powodzeniem programy wspierające rozwój Mazowsza.

Od 2011 roku BORIS wspiera rozwój ekonomii społecznej na Mazowszu, pomagając organizacjom i innym podmiotom w ich rozwoju gospodarczym. Pomaga także mieszkańcom, działaczom, organizacjom i samorządom tworzyć przedsiębiorstwa społeczne na Mazowszu. Dzięki temu mieszkańcy, pozostający dotąd na uboczu rynku pracy, wychodzą na prostą i znajdują zatrudnienie, a nowe firmy wspierają rozwój społeczności lokalnych.

Od marca 2016 roku prowadzimy **Lokalny Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej**, który jest współtworzony przez dwa akredytowane na Mazowsze Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej:

- OWES FISE BORIS FRSO – prowadzony w partnerstwie z FISE (lider partnerstwa) i FRSO, drugi - obok BORIS - partner;
- Lokalny Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej – LOWES, prowadzony samodzielnie przez BORIS.

Jako akredytowany OWES corocznie podlegamy monitoringowi i audytom prowadzonym przez podmioty zewnętrzne na zlecenie MRiPS, i przechodzimy je z sukcesem.

W ramach Lokalnego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej BORIS pracuje głównie na terenie Warszawy i 5 powiatów: legionowskiego, wołomińskiego, warszawskiego zachodniego, sochaczewskiego, grójeckiego i żyrardowskiego.

Oferujemy szerokie, kompleksowe wsparcie merytoryczne (m.in. specjalistyczne szkolenia, doradztwo) środowiskom zainteresowanym działaniem na rzecz ekonomii społecznej oraz możliwość skorzystania ze wsparcia finansowego dla osób oraz podmiotów chcących założyć i prowadzić podmiot ekonomii społecznej (PES) czy przedsiębiorstwo społeczne (PS). Pomagamy samorządom chcącym wspierać podmioty ekonomii społecznej i przedsiębiorstwa społeczne poprzez stosowanie klauzul społecznych, a także przedsiębiorcom sektora prywatnego chcącym nawiązać współpracę z przedsiębiorstwami społecznymi.

Usługi oferowane przez LOWES są nakierowane na tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, oraz na wspieranie rozwoju ekonomii społecznej na terenie subregionów objętych działaniami. Działania LOWES są prowadzone zgodnie z zasadą równości szans i dostępności oraz zrównoważonego rozwoju, w oparciu o aktualnie obowiązujące standardy akredytacji OWES. Są one dostosowane do indywidualnych potrzeb odbiorców.

W 2024 r działania LOWES były współfinansowane w ramach 6 projektów:

- 3 projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Priorytetu VIII Fundusze Europejskie dla aktywnej integracji oraz rozwoju usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu Działania 8.2 Ekonomia społeczna programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027

1. Lokalny Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej - subregion żyrardowski

Okres realizacji: 01.01.2024 - 31.12.2027

Realizator: Stowarzyszenie BORIS (samodzielnie)

Wartość projektu: 3 852 543,70 zł

2. Warszawski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej

Okres realizacji: 01.01.2024-31.12.2027

Realizatorzy: Stowarzyszenie BORIS, Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

Wartość projektu dla Stowarzyszenia BORIS: 6 109 190,90 zł

3. Podwarszawski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej

Okres realizacji: 01.01.2024-31.12.2027

Realizatorzy: Stowarzyszenie BORIS, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Fundacja Inicjatyw Społeczno – Ekonomicznych.

Wartość projektu dla Stowarzyszenia BORIS: 5 459 113,25 zł

- projekty współfinansowane z środków Zarządu Województwa Mazowieckiego przeznaczone na działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym:

1. Wsparcie rozwoju ekonomii społecznej w subregionie 1

Okres realizacji: 05.04.2022-31.12.2024

Realizatorzy: Stowarzyszenie BORIS, Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (realizacja zadania publicznego z środków województwa mazowieckiego w obszarze „Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”)

Wartość projektu - część BORIS: 1 650 123,00 zł

Wartość środków w 2024 r. - 550 041,00 zł

2. Popularyzacja ekonomii społecznej w świadomości mieszkańców Mazowsza - subregion 1

Okres realizacji: 05.06.2023-31.12.2025

Realizatorzy: Stowarzyszenie BORIS, Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Popularyzacja ekonomii społecznej w świadomości mieszkańców Mazowsza – subregion 1 (realizacja zadania publicznego z środków województwa mazowieckiego w obszarze „Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”)

Wartość projektu - część BORIS: 734 697,90 zł

- projekty finansowane ze środków prywatnych:

3. wESpół wspieramy ekonomię społeczną

Projekt finansowany z środków prywatnych UBS¹ – UBS Business Solutions sp. z o.o.

Okres realizacji: 04.2023 – 30.09.2024 (projekt realizowany corocznie od 2020 roku w trybie ciągłym, przedłużony także na rok 2025)

Wartość projektu w 2024: 61 000 zł

¹ UBS Group AG – szwajcarskie przedsiębiorstwo finansowe. Zajmuje się bankowością prywatną, inwestycyjną i instytucjonalną. Powstało w 1998 roku z połączenia Union Bank of Switzerland i Swiss Bank Corporation.

Głównymi celami wszystkich wyżej wymienionych projektów jest:

- zminimalizowanie zjawiska wykluczenia społecznego i obniżenie ryzyka popadnięcia w ubóstwo ze względu na bezrobocie,
- zwiększenie liczby miejsc pracy dla osób oddalonych od rynku pracy,
- wzmocnienie istniejących podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych,
- upowszechnianie wiedzy wśród mieszkańców nt. idei ekonomii społecznej,
- wzmocnienie kompetencji samorządów lokalnych z zakresu dostępnych dla samorządu mechanizmów wspierania ekonomii i przedsiębiorczości społecznej, m.in. klauzul społecznych.

Kluczowe działania jakie podjęto na rzecz realizacji celów to:

- działania animacyjne,
- działania reintegracyjne dla osób indywidualnych,
- wsparcie inkubacyjne - szkolenia, doradztwo, wizyty studyjne, coachingi, superwizje itp. dla istniejących i nowopowstałych podmiotów ekonomii społecznej,
- wsparcie biznesowe - szkolenia, doradztwo, wizyty studyjne, coachingi, superwizje itp. dla istniejących i nowopowstałych przedsiębiorstw społecznych,
- wsparcie finansowe na tworzenie nowych miejsc pracy dla osób mających szczególne trudności ze znalezieniem pracy (dotacje, pomostówki),
- wsparcie finansowe w rozwoju działań statutowych,
- zakup usług dla PES mających na celu wzmocnić ich działania ekonomiczne.

DZIAŁANIA OŚRODKA WSPARCIA EKONOMII SPOŁECZNEJ W 2024 ROKU

- **animacja lokalna, pobudzanie aktywności społecznej w społecznościach lokalnych oraz inicjowanie i rozwój międzysektorowych partnerstw lokalnych**

BORIS prowadzi działania z zakresu animacji społecznej na terenie województwa mazowieckiego od 30 lat, od momentu rozpoczęcia swojej działalności w 1993 roku. Od 2011 roku BORIS dołączył do animacji społecznej działania na rzecz uruchomienia potencjału ekonomicznego w społecznościach lokalnych, łącząc tym samym animację społeczną z ekonomiczną i podejmując działania na rzecz ekonomii społecznej.

Celem działań animacyjnych podejmowanych przez BORIS w ramach LOWES jest:

- tworzenie i realizacja polityk publicznych, np. wpisywanie do strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz strategii rozwoju założeń ekonomii społecznej, opracowywanie programu współpracy z organizacjami pozarządowymi, w dialogu samorządu z sektorem pozarządowym, na bazie którego ogłaszane są konkursy ofert dla organizacji, dotacje pozakonkursowe, strategia rozwiązywania problemów społecznych, itp.;
- inicjowanie nowych „instytucji społecznych”, podmiotów ekonomii społecznej, np. partnerstw lokalnych, stowarzyszeń rozwoju wsi, kół gospodyń wiejskich, organizacji pozarządowych;
- rozszerzenie zakresu działania instytucji publicznych – przejście od polityki sektorowej do polityki wielofunkcyjnej, np. rozszerzenie działania domu kultury czy biblioteki o działania z zakresu ekonomii społecznej, wprowadzenie animacji kultury do pracy z grupami wykluczonymi prowadzonej w ośrodkach pomocy społecznej, uruchamianie przestrzeni dla mieszkańców takich jak dom sąsiedzki, świetlica wiejska, klub osiedlowy;
- wspieranie aktywności mieszkańców, w tym w zakresie ekonomii społecznej, poprzez takie instrumenty jak inicjatywa lokalna, fundusze sołeckie, programy wolontarystyczne, spotkania, wizyty studyjne itp.

BORIS w ramach LOWES prowadzi działania animacyjne w następujących formach:

- a) spotkania animacyjne – w ramach działań animacyjnych spotykamy się z przedstawicielami różnych grup społecznych, sektorów i regionów. Inicjujemy spotkania na obszarze naszego działania w celu wsparcia i powstawania grup osób i instytucji, zamierzających rozpocząć działalność w formie PES. Na spotkania zapraszamy osoby fizyczne, Rzeczników Ekonomii Społecznej i osoby reprezentujące JST i przekazujemy wiedzę, dlaczego warto założyć PES, jakie są formy prawne, gdzie można szukać wsparcia chcąc takie przedsiębiorstwo założyć. Nawiązujemy bliższą współpracę z osobami zainteresowanymi. Zapraszamy osoby chcące założyć PES na wizyty studyjne, do istniejących już PS. W 2024 zrealizowano ok. 31 takich spotkań;
- b) diagnozujemy środowisko lokalne w zakresie powstania i rozwoju PES/PS i badamy potencjał i potrzeby PS/PES. Wspieramy grupy inicjatywne (GI), które naszym zdaniem przy wsparciu OWES wypracują założenia do utworzenia PES. W 2024 wsparliśmy ok. 20 grup inicjatywnych, w tym m.in GI Stowarzyszenie KIDSSENS, GI Fundacji Otulina, GI Fundacji Edugaj.
- c) budujemy partnerstwa poprzez działania z UP, OPS, CUS. Z częścią podpisujemy umowy partnerskie. Przykłady działań: list intencyjny w zakresie współpracy z PUP w Grójcu w projekcie pilotażowym Czas na Młodych, porozumienie o współpracy ze Starostwem Powiatowym w Grójcu;

d) dialog obywatelski – aktywnie uczestniczymy w pracach MCPS na rzecz planów wspierania ekonomii społecznej na Mazowszu, informujemy klientów o możliwości współpracy z samorządem, wynikających z tego korzyściach i możliwościach formalnych. Dzięki naszej inicjatywie w Strategii rozwiązywania problemów społecznych powiatu żyrardowskiego na lata 2021-2026 znalazły się zapisy dotyczące ekonomii społecznej;

e) analizujemy zapotrzebowanie na świadczone usługi społeczne przez PES/PS – wszystkich naszych klientów informujemy naszych klientów o możliwości prowadzenia działalności w celu świadczenia usług społecznych. Współpracujemy z samorządem lokalnym na terenie, na którym pracujemy spotykając się i diagnozując potencjał PES/PS z danego regionu, w tym także w zakresie realizacji usług społecznych. Na tej podstawie proponujemy wsparcie dla PES/PS i JST, przykładowo w 2024 skorzystali z niego m.in. przedstawiciele JST w gminie Kobyłka, Jabłonna, Ząbki, Klembów, przedstawiciele Powiatu Grójeckiego i Sochaczewskiego, m.st. Warszawy.

BORIS pracuje, opracowanym przez siebie, **Modelem Gminy Partnerskiej**. Model zakłada, że w celu uruchomienia potencjału w gminie oraz jej systematycznego rozwoju niezbędna jest synergia działania wszystkich kluczowych interesariuszy, w tym przypadku administracji samorządowej, sektora pozarządowego i mieszkańców. W modelu praca animacyjna zaczyna się od edukacji, analizy swojego potencjału i swoich potrzeb, i dopiero w oparciu o tę wiedzę planowania działań wspierających lokalny rozwój społeczny i ekonomię społeczną.

Istotnym elementem modelu Gminy Partnerskiej jest więc uczestnictwo w zarządzaniu procesami rozwojowymi różnych lokalnych grup, środowisk i instytucji. Dyskusja i analiza sytuacji społecznej gminy, definiowanie jej problemów i wyzwań, określenie możliwych rozwiązań i szukanie wewnętrznych i zewnętrznych zasobów może dokonywać się wyłącznie w formule szeroko rozumianego partnerstwa wielu podmiotów i aktywnie działających mieszkańców. Współpracę taką warto rozpoczynać od poznawania się przy okazji organizacji wspólnych wydarzeń, stopniowo przechodząc do coraz bardziej angażujących i długofalowych przedsięwzięć. Wg nas tylko holistyczna praca w społeczności lokalnej, ponadbranżowa i ponadsektorowa, daje możliwość rozwoju społeczno-ekonomicznego.

- **tworzenie podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych oraz wspierania prowadzonej przez nie działalności, a także finansowania powstawania w nich miejsc pracy**

WSPARCIE POZAFINANSOWE

Stowarzyszenie BORIS oferuje szkolenia, doradztwo i konsultacje, wizyty studyjne dla grup inicjatywnych chcących zakładać PES, istniejących już PES chcących rozwijać swój potencjał ekonomiczny oraz tych, które chcą się przekształcać w PS. Wspieramy także przedstawicieli JST, instytucji rynku pracy i pomocy społecznej oraz inne podmioty zainteresowane tworzeniem PS lub współpracą z PES.

Praca w tym zakresie odbywa się głównie poprzez realizację kompleksowych, indywidualnych ścieżek wsparcia oraz ofertę doraźnego wsparcia rozwoju w wybranych zakresach tematycznych, zależnie od potrzeb odbiorców.

W 2024 r. realizowano szkolenia i doradztwa m.in. w następujących obszarach tematycznych: powoływanie PES i PS – zagadnienia formalno-prawne, uzyskanie statusu PS, prowadzenie działalności ekonomicznej (działalności gospodarczej oraz odpłatnej pożytku publicznego), tworzenie biznesplanów, planowanie i zarządzanie finansami, PR, sprzedaż i marketing, współpraca z innymi sektorami, księgowość, kadry, płace i podatki oraz szkolenia zawodowe w wybranych obszarach branżowych, prawo dotyczące zatrudnienia, w tym zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami i osób z doświadczeniem migranckim, pozyskiwanie środków zewnętrznych na działalność PES/PS, prowadzenie działalności statutowej PES, rozwijanie współpracy (sieciowanie) PES/PS itp.

Oferujemy także szkolenia i doradztwo branżowe, ekologiczne czy cyfrowe.

Po wejściu ustawy o ekonomii społecznej BORIS w ramach LOWES pomaga w przygotowaniu dokumentów niezbędnych przy ubieganiu się o uzyskanie statusu PS u wojewody. Dzięki naszemu wsparciu status PS otrzymało 7 podmiotów w roku 2024.

Posiadamy wypracowane ścieżki wsparcia zróżnicowane ze względu na typ klienta (np. grupa inicjatywna osób indywidualnych, istniejąca organizacja pozarządowa nie prowadząca jeszcze żadnych działań ekonomicznych, działających już PES, JST, inny istniejący podmiot). Każdego klienta traktujemy indywidualnie i po wysłuchaniu jego potrzeb przygotowujemy odpowiedni schemat działania.

Wspieramy także podmioty ekonomii społecznej i przedsiębiorstwa społeczne w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego oraz w działaniach na rzecz wzmacniania potencjału kadrowego, finansowego, biznesowego i innowacyjnego. Prowadzimy w tym zakresie szkolenia, doradztwo oraz finansujemy zakup usług specjalistycznych dla PES i PS które chciałyby wzmocnić swój potencjał i zacząć sprzedaż usług/towarów lub ją rozwinąć. Były to m.in. zakupy usług promocyjnych (np. reklama w radio, filmy promocyjne), zaprojektowanie i/lub wydruk materiałów promocyjnych (foldery, pocztówki, rollupy, banery, nadruki na namiotach, ulotki, naklejki, informator o usługach), lustracja dla

spółdzielni socjalnych, szkolenia specjalistyczne. W roku 2024 sfinansowaliśmy 16 tego typu usług.

W 2020 r. w ramach współpracy z firmą UBS uruchomiliśmy rozwojowe wsparcie finansowe dla PES chcących wypromować swoje usługi i produkty w społecznościach lokalnych, jednocześnie wspierając rozwój tych społeczności. **W roku 2024 z tego wsparcia skorzystało 9 PES/PS. Wsparliśmy:**

1. Fundację Otwarte Serce
2. Stowarzyszenie Kids Fitness Club
3. Fundację Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera
4. Stowarzyszenie Bliżej Natury Bliżej Siebie
5. Stowarzyszenie Grofan
6. Stowarzyszenie Fabryka Wspomnień
7. Stowarzyszenie Quźnia
8. Fundację Strefa Innowacji
9. Stowarzyszenie Bezbłędna Gmina Błędów.

BORIS w ramach LOWES w miarę możliwości stara się objąć PES/PS kompleksową usługą wsparcia w zakresie wzmocnienia potencjału oraz wsparcia biznesowego. Przykładami takiej długofalowej, kompleksowej formy usług jest wsparcie dla Przedsiębiorstwa Społecznego ŚMA non profit sp. z o.o. od 2017 r. (od utworzenia spółki, poprzez tworzenie kolejnych miejsc pracy, do prężnie rozwijającego się przedsiębiorstwa społecznego, wielokrotnie wyróżnianego m.in. Znakiem Jakości ESiS).

Poza wsparciem rozwojowym wspieramy PES/PS w prowadzeniu działalności również przez spotkania, sieciowanie, organizację wydarzeń i przekazywanie informacji o wydarzeniach, które mogą dany PS/PES zainteresować. BORIS informuje PES/PS o dostępnych instrumentach zwrotnych zarówno oferowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego, jak i inne podmioty, np. Polsko Amerykański Fundusz Pożyczkowy Inicjatyw Obywatelskich, a także o instrumentach bezzwrotnych, np. konkursach grantowych.

BORIS stara się inicjować współpracę pomiędzy PES/PS. W 2024 odbyło się w powiatach 6 lokalnych pikników połączonych z ryneczkami pracy, w czasie których przedstawiciele PES/PS z powiatów mieli okazję poznać się i nawiązać kontakty biznesowe oraz przybliżyć temat ekonomii społecznej mieszkańcom.

BORIS w ramach LOWES wspiera PES/PS w ubieganiu się o przyznanie ogólnopolskich i regionalnych znaków jakości. Wsparcie realizowane jest m.in. poprzez: informowanie PES/PS o możliwości ubiegania się o znak jakości (znak Q-jakości ESiS; Mazowiecka Marka ES), pomoc w wyborze właściwej kategorii oraz wypełnieniu wniosku. Dzięki naszemu wsparciu

Mazowiecką Markę Ekonomii Społecznej otrzymały m.in. Spółdzielnia Socjalna Pożytek, Fundacja Otwarte Serce, PS ŚMA non profit sp. z o.o., Stowarzyszenie na Rzecz Organizowania Społeczności Lokalnych Ab Ovo (większość podmiotów otrzymała tę nagrodę wielokrotnie); „Znak Jakości Ekonomii Społecznej i Solidarnej” przyznawany przez MRPiPS otrzymały Spółdzielnia Socjalna Pożytek, Fundacja Otwarte Serce, PS ŚMA non profit sp. z o.o., Spółdzielnia Socjalna Podkowa; w konkursie na najlepsze Przedsiębiorstwo Roku im. J. Kuronia wyróżnione zostały: Fundacja Kulawa Warszawa, PS ŚMA non profit sp. z o.o., Spółdzielnia Socjalna Pożytek, Fundacja Kobiety Wędrownie.

We wszystkich swoich działaniach Stowarzyszenie BORIS współpracuje z instytucjami regionalnymi i lokalnymi. Są to zarówno JST szczebla lokalnego, np. urzędy gmin, urzędy powiatowe, pełnomocnicy ds. organizacji pozarządowych, rzecznicy ekonomii społecznej itp., JST szczebla regionalnego – przede wszystkim jest to wieloletnia, dobra współpraca z MCPS, ale także z Mazowiecką Radą Działalności Pożytku Publicznego czy Komitetem Monitorującym. Są to także podmioty ogólnopolskie takie jak TISE czy PAFPIO, a także inne OWES na Mazowszu i w Polsce czy Polski Związek Lustracyjny Spółdzielni Socjalnych.

FINANSOWANIE POWSTAWANIA MIEJSC PRACY

W 2024 roku wsparliśmy finansowo utworzenie i utrzymanie 39 miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych, z czego:

- w Warszawie przekazaliśmy wsparcie finansowe na utworzenie i utrzymanie miejsc pracy w wysokości 1 414 335,00 zł. Kwota ta pozwoliła na utworzenie i utrzymanie **30 miejsc pracy** dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- w subregionie warszawsko - wschodnim i warszawsko - zachodnim przekazaliśmy wsparcie finansowe na utworzenie i utrzymanie miejsc pracy w wysokości 619 835,00 zł. Kwota ta pozwoliła na utworzenie i utrzymanie **13 miejsc pracy** dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- w subregionie żyrardowski - przekazaliśmy wsparcie finansowe na utworzenie i utrzymanie miejsc pracy w wysokości 385442,00 zł , utworzyliśmy **6 miejsc pracy**
- **wsparcie działań reintegracyjnych podejmowanych przez przedsiębiorstwo społeczne, w tym wsparcia w tworzeniu planów reintegracyjnych, oraz finansowania tych działań**

BORIS zapewnia usługi wsparcia o charakterze reintegracyjnym. Dotyczą one dofinansowania szkoleń dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zatrudnionych w PS/PES, doradztwa oraz szkoleń grupowych oraz wsparcia indywidualnego w przypadku konkretnego PS.

Podmiotom ekonomii społecznej pomagamy w przygotowywaniu planów reintegracyjnych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz w realizacji tych planów. Od 2024 specjalistki ds. reintegracji są zatrudnione w Stowarzyszeniu na umowy o pracę.

Dodatkowo, od 2024 dysponujemy finansowym wsparciem reintegracyjnym dla nowych pracowników PS z grup zagrożonych wykluczeniem w wysokości do 300% minimalnego wynagrodzenia.

BORIS w ramach działań reintegracyjnych współpracuje z CUS w Żyrardowie, Warsztatem Terapii Zajęciowej w Sochaczewie, Powiatowym CIS w Legionowie, CIS w Markach, KIS w Warszawie (Praga Południe, Bemowo), CIS Hält w Warszawie, KIS w Starych Babicach, KIS w Tłuszczu, CIS w Siedlcach, KIS w Klembowie.

<http://lowes.boris.org.pl/>

Mazowsze Lokalnie

Mazowsze Lokalnie jest programem wsparcia dla młodych organizacji pozarządowych i grup nieformalnych i samopomocowych działających na terenie województwa mazowieckiego. Realizowany jest przez 4 organizacje pozarządowe: Fundacja Fundusz Współpracy, Stowarzyszenie Europa i My, Stowarzyszenie Ośrodek Kultury i Aktywności Lokalnej w Krzesku oraz Stowarzyszenie Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych BORIS.

Celem Programu jest zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne, szczególnie w małych społecznościach lokalnych, ale też małych wspólnot w dużych miastach, które mają ograniczony dostęp do zasobów materialnych, wiedzy czy innowacji. Wspieramy zwykłych ludzi, którzy chcą wspólnie działać na rzecz swojej społeczności. Program realizujemy w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030, finansowanego z krajowych środków publicznych pochodzących z budżetu państwa.

Wzorujemy się na znanym i dobrze funkcjonującym od 2000 roku Programie Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności i Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce „Działaj Lokalnie”, który poprzez lokalne konkursy grantowe z sukcesem inicjuje współpracę mieszkańców na rzecz dobra wspólnego.

Działamy w obszarach:

- 1) zwiększenia roli inicjatyw oddolnych;
- 2) animacji działań samopomocowych,
- 3) wspierania młodych organizacji pozarządowych.

Podstawowe działania to:

1. Organizowanie konkursów grantowych
2. Animacja i edukacja lokalnych społeczności w zakresie pozyskiwania środków, współpracy z samorządem lokalnym, partycypacji społecznej i tworzenia organizacji pozarządowych.

W 2024 r. w ramach partnerstwa m.in.:

- dofinansowaliśmy 133 projekty (w postaci mikrodotacji w wysokości od 2 tys. do 7 tys. złotych dla organizacji i grup wyłonionych w trybie otwartego konkursu);
- przeprowadziliśmy 50 godzin indywidualnego wsparcia dla 5 Ambasadorów Programu ML;
- przeprowadziliśmy jeden 6 godzinny warsztat sieciujący dla Ambasadorów oraz organizacji/podmiotów, które chcą do sieci dołączyć;
- prowadziliśmy stałe konsultacje dla potencjalnych wnioskodawców oraz działania animacyjne w terenie, 150 godzin konsultacji specjalisty z zakresu animacji i edukacji;

www.mazowszelokalnie.pl

INKLUZJA SPOŁECZNA I REINTEGRACJA

Model Kręgów Wsparcia

Model Kręgów (KW) wytwarza nowe podejście i wizję inkluzji osób z niepełnosprawnością intelektualną (NI) w społeczności lokalnej z naciskiem na osobiste sieci wsparcia i relacji. Kładzie akcent na włączanie osób z niepełnosprawnościami do głównego nurtu życia w społeczności. Podkreśla znaczenie podmiotowości i empowermentu osób z NI, oraz rolę rodzin i społeczności w podnoszeniu jakości życia. To praca nad zabezpieczeniem bezpiecznej przyszłości zwłaszcza w sytuacji, gdy rodzice odejdą. Ma to prowadzić do umożliwienia bezpiecznego dalszego życia osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej (przy koniecznym dostosowanym do indywidualnych potrzeb wsparciu). Liczne przykłady pozytywnej zmiany w życiu osób niepełnosprawnością intelektualną i rodzin w Polsce potwierdzają słuszność podejmowanych działań i dają szansę na nowy paradygmat współpracy środowiskowej. Kręgi Wsparcia, które rozpoczęły swoje działania w Warszawie, są obecnie rozwijane w kilkunastu społecznościach w Polsce. Ważnym krokiem do budowania Modelu Kręgów Wsparcia był projekt „Bezpieczna przyszłość osób z niepełnosprawnością intelektualną – testowanie modelu”, realizowany od 01.09.2018 r. do 30.06.2021 r., obecnie rozwijany i implementowany w nowych społecznościach. Projekt realizowany był w partnerstwie z Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, Stowarzyszeniem Tęcza, Uniwersytetem Warszawskim, Stowarzyszeniem HORYZONT oraz 8 samorządami: Gmina i Miasto Goleniów, Gmina i Miasto Gdańsk, Powiat Olsztyński, Gmina Nidzica, Gmina i Miasto Elbląg, Gmina Suwałki, Starostwo Powiatowe w Ostródzie, Powiat Jarosławski.

Główne narzędzia Modelu to:

- Krąg Wsparcia
- Plan bezpiecznej przyszłości
- Planowanie Skoncentrowane na Osobie - Portret osoby z NI
- Arkusz badania jakości życia
- Wsparcie i edukacja rodzin
- Koalicja sojuszników środowiskowych

Krąg Wsparcia to osobista sieć wsparcia, na którą składają się osoby i instytucje uczestniczące w codziennym życiu osób z NI i od których zależy jakość jej obecnego i przyszłego życia (w tym wolontariusze, rodzina, specjaliści). W każdej z 8 społeczności zostało utworzonych (przez operatora, czyli organizację pozarządową) ok. 10 Kręgów Wsparcia wokół 10 osób z niepełnosprawnością intelektualną, a każda osoba wraz z rodziną opracowała swój plan na przyszłość, uwzględniający m.in. aspekty finansowe, mieszkaniowe oraz te związane ze stanem zdrowia i funkcjonowania w społeczności lokalnej. Dodatkowo w każdym z 8 środowisk została utworzona Koalicja Sojuszników oraz zrealizowana kampania społeczno-edukacyjna przybliżająca osoby z niepełnosprawnością intelektualną lokalnej społeczności.

Upowszechnianie

Utworzona została platforma edukacyjna www.kregiwsparcia.pl. Znajdują się tam aktualne informacje z rozwoju idei Kręgów Wsparcia. Oraz opracowaliśmy 5 Zeszytów Edukacyjnych, które są dostępne na stronie <https://kregiwsparcia.pl/zeszyty/>

Projekt realizowany był w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja i Rozwój współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Szkoła w Kręgach Wsparcia

W latach 2022 - 2024 tworzyliśmy partnerską współpracę pomiędzy Stowarzyszeniem BORIS i Koło PSONI Gdańsk przy realizacji projektu Szkoła w Kręgach Wsparcia. Szkoła w Kręgach Wsparcia to placówka wydobywająca talenty i moce z uczniów, współpracująca w relacji partnerskiej z rodzicami oraz włączająca się i połączona ze społecznością lokalną. Głównym założeniem jest planowanie skoncentrowane na uczniu oraz praca na zasobach i potencjałach: ucznia, rodziny, szkoły i społeczności lokalnej. Planowaniem skoncentrowanym na uczniu i rodzinie zostało objętych ponad 50 dzieci i nastolatków.

Do udziału w projekcie zostały włączone następujące szkoły:

Szkoła podstawowa specjalna nr 26 w Gdańsku, Zespół Szkół Specjalnych nr 17 w Gdyni, Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy, Koło PSONI w Jabłonce "BARKA", Niepubliczne Placówki Oświatowe Koło PSONI w Elblągu, oraz Niepubliczna Podstawowa Szkoła Specjalna i Niepubliczna Szkoła Przysposabiająca do Pracy, Koło PSONI Gdańsk.

Placówka / instytucja w Kręgach Wsparcia

Również w latach 2022-2024 tworzyliśmy partnerską współpracę pomiędzy Stowarzyszeniem BORIS i Koło PSONI Gdańsk przy realizacji projektu ŚDS i WTZ w Kręgach Wsparcia. Placówka w Kręgach to placówka otwarta, współpracująca z osobami z niepełnosprawnością, rodzinami i społecznością. Wspiera, rozwija, uczy osoby z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodziny, przygotowując do dobrego życia w społeczności lokalnej. Działa w określonej społeczności lokalnej i kreuje przestrzeń do tworzenia relacji oraz współpracy z tą społecznością, budując mosty między osobami z niepełnosprawnością a światem społecznym, a także rozwijając kontakty i relacje. Wspiera swoich uczestników, opierając się o ich mocne strony, w rozwijaniu samodzielności, samostanowienia i podmiotowości. Włącza rodziców i opiekunów do współpracy oraz tworzy przestrzeń dla ich osobistego rozwoju oraz budowania samopomocy. Współdziała z innymi podmiotami w społeczności, tworząc szansę na aktywność i rzeczywiste uczestnictwo osób z niepełnosprawnością intelektualną w życiu społeczności lokalnej. W roku 2024 odbyły się 2 szkolenia oraz 2 superwizje grupowe.

W grupie edukacyjnej ŚDS/WTZ w Kręgach uczestniczy blisko 20 placówek z różnych rejonów kraju: ŚDS PSONI Grochowska Warszawa, ŚDS PSONI Elbląg, ŚDS PSONI Ostróda, ŚDS PSONI Jarosław, ŚDS i WTZ PSONI Gdańsk oraz inne placówki Koła, ŚDS PSONI Przemyśl, ŚDS z Żelaznej Góry (Stowarzyszenie „Ostoja Warmińska”), ŚDS Rydygiera Warszawa, ŚDS „Chata z pomysłami” Warszawa, ŚDS Dom Marzeń z Gdyni, ŚDS i WTZ (Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym Krok za krokiem w Zamościu); WTZ i dwie inne placówki ze Stowarzyszenia My dla innych z Białegostoku.

Rozpoczęto również wspieranie CUS Milanówek w realizacji usługi Kręgi Wsparcia.

Edukatorzy Kręgów Wsparcia

W 2024 roku stworzona została grupa edukatorów Kręgów Wsparcia (22 osoby). Osób, które są przekonane do idei Kręgów Wsparcia oraz zmotywowane do uczenia się i pełnienia roli edukatora /rki KW. Uczestnicy będą potrafili intencjonalnie tworzyć sytuację edukacyjną, a także prowadzić proces edukacyjny i zmiany społecznej w kierunku realizacji modelu Kręgów Wsparcia. Celem jest zwiększanie liczby placówek / organizacji, które wdrażają model KW do swojej codziennej pracy i przyłączają się do sieci. Do tego potrzebni są edukatorzy, którzy będą mogli włączyć się do uczenia swoich lokalnych środowisk jak również innych placówek / organizacji / społeczności.

Projekt Szkoła w Kręgach, placówki w Kręgach oraz grupa edukatorów jest wspierana przez fundację Valores oraz zasoby własne podmiotów i osób uczestniczących.

Konferencja w Senacie

18 marca 2024 w Senacie odbyła się konferencja **Model Kręgów Wsparcia – kierunek Deinstytucjonalizacja**. Organizatorami byli: Maciej Żywno Wicemarszałek Senatu RP, Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligencyjną oraz Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych BORIS. Obecnych było ponad 150 osób (oraz ponad 100 obserwujących on-line) z bardzo różnych środowisk – osoby z niepełnosprawnościami, rodziców, przedstawicieli organizacji pozarządowych, ops-ów, cusów, ropsów, urzędów i polityków. To było naprawdę ważne wydarzenie, które pokazywało moc pozytywnej zmiany w realizacji modelu Kręgów Wsparcia i deinstytucjonalizacji w Polsce.

Ponadto uczestniczyliśmy w różnych seminariach i konferencjach w całej Polsce prezentując model Kręgów Wsparcia.

Kręgi Wsparcia w krajowych strategiach

Kręgi Wsparcia to rozwiązanie, które znalazło się w krajowej Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030 uchwalonej przez rząd 15 lutego 2021 r. (<https://niepelnosprawni.gov.pl/nasze-dzialania/strategia-na-rzecz-osob-z-niepelnosprawnościami-2021-2030/>). Obecne jest także w uchwalonej przez Radę Ministrów w czerwcu 2022 r. Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WMP20220000767> dostęp: 5.11.2022). Strategia rozwoju usług społecznych zakłada realizację procesu deinstytucjonalizacji, czyli przechodzenia od opieki o charakterze instytucjonalnym do wsparcia i opieki świadczonej w środowisku rodzinnym i społeczności lokalnej.

Mazowieckie Forum Ośrodków Pomocy Społecznej

Mazowieckie Forum Ośrodków Pomocy Społecznej zostało powołane w 2005 roku z inicjatywy kilku mazowieckich OPS oraz Stowarzyszenia BORIS. Celem Forum jest: podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej w województwie mazowieckim; wymiana doświadczeń oraz poszukiwanie najszybszych rozwiązań realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej; prezentowanie opinii członków Forum, wobec innych instytucji i organizacji. Forum jest jednostką autonomiczną i nie posiada osobowości prawnej, a Stowarzyszenie BORIS jest jego koordynatorem. Mazowieckie Forum Ośrodków Pomocy Społecznej liczy ponad 80 przedstawicieli OPS z Mazowsza stanowiąc sieć wsparcia, możliwość wymiany doświadczeń, dyskusji na nurtujące problemy. Jego obecny kształt jest wynikiem ciągłego udoskonalania pracy Forum i wychodzenia naprzeciw potrzebom, które wyływają z codziennych spraw i problemów pracowników socjalnych. Uczestników Forum łączy chęć podnoszenia poziomu i doskonalenia pracy oraz kreślenia nowego obrazu pracownika socjalnego.

Mazowieckie Forum Ośrodków Pomocy Społecznej jest sukcesem wszystkich Ośrodków Pomocy Społecznej, tworzących to nieformalne ciało, choć bez wątplenia istotną rolę pełni

w pracy Forum wybrany przez uczestników Zarząd. Członkowie Zarządu spotykają się raz na 6 miesięcy w celu omówienia bieżących spraw, jak i wypracowania stanowiska Forum w różnych obszarach pomocy społecznej. Co miesiąc odbywają się spotkania edukacyjne, na które zapraszani są eksperci z dziedzin będących szczególnym przedmiotem zainteresowania kierowników i dyrektorów OPS.

Projekty z programu Erasmus+

Stowarzyszenie złożyło w październiku 2022 wniosek o akredytację w Programie Erasmus+ Edukacja Dorosłych. Akredytacja została przyznana. W kolejnych latach planowana jest realizacja projektów w ramach akredytacji.

W roku 2024 kontynuowano realizację pierwszego projektu w ramach akredytacji, który będzie kontynuowany w roku 2025. W pracowniczki BORIS uczestniczyły w kursach:

- coaching w pracy z osobami dorosłymi
- metody wizualne w edukacji osób dorosłych
- kurs języka angielskiego

Zorganizowaliśmy mobilność grupową osób uczących się (6 uczestniczek) do Berlina w celu poznania pracy partnerskiej organizacji w obszarze wzmacniania udziału kobiet w sferze publicznej. 3 pracowniczki BORIS odbyły job shadowing w Norwegii, gdzie uczestniczyły w działaniach partnerskiej organizacji wspierającej migrantów [m.in.](https://m.in.pl) w odnalezieniu się na rynku pracy oraz poznawały norweskie praktyki w obszarze ekonomii społecznej.

W ostatnim kwartale 2024 rozpoczęliśmy realizację kolejnego akredytowanego projektu, 5 osób z BORIS uczestniczyło w kursie językowym na Malcie.

Wszystkie działania projektowe mają na celu realizację naszego planu Erasmus, który zakłada rozwój kadry BORIS oraz wsparcie odbiorców naszych działań.

Od listopada 2024 rozpoczęliśmy realizację nowego partnerskiego projektu w ramach Akcji 2 programu Erasmus+ pt. ElevatHER. Overcoming the gender power gap. Razem z partnerami Niemiec, Czech, Grecji i Belgii przygotowujemy platformę e-learningową oraz aplikację na telefon, które będą wspierały kobiety w rozwijaniu kompetencji liderkich oraz dostarczać narzędzi dla edukatorów osób dorosłych w tym obszarze.

Projekt „Wzmacniamy Europę SPLOT-owymi wartościami” – SPLOT Wartości

Projekt Splot Wartości jest finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach programu CERV (Citizens, Equality, Rights and Values). Projekt ma na celu ochronę, promowanie i podnoszenie świadomości w zakresie podstawowych praw i wartości UE poprzez wspieranie organizacji społeczeństwa obywatelskiego w Polsce. Projekt skupia się na organizacjach

działających regionalnie/lokalnie, które mają mniejszy dostęp do wsparcia informacyjno-edukacyjnego oraz możliwości finansowania działań.

Realizowany w okresie: od 1.12.2022 do 30.11.2025.

Projekt ma zasięg ogólnopolski i obejmuje wsparciem min. 460 organizacji pozarządowych i ok. 1000 osób - pracowników/członków/wolontariuszy tych organizacji. Dodatkowo przewiduje ogólnopolską kampanię informacyjno-edukacyjną, która ma na celu zwiększenie wiedzy na temat wartości UE oraz wzmocnienie osobistego potencjału osób zainteresowanych działalnością społeczną.

Stowarzyszenie BORIS jest partnerem projektu odpowiedzialnym za realizację zadań na terenie województwa dolnośląskiego oraz województwa mazowieckiego.

W ramach projektu realizujemy dwie równoległe ścieżki:

I) Bieżące wsparcie NGO. Organizacje objęte programem miały stęp do:

- Coachingu/mentoringu, którego celem będzie wzmocnienie myślenia strategicznego oraz zdolności zarządczych NGO.
- Doradztwa indywidualnego dotyczącego funkcjonowania NGO, m.in. finansów, komunikacji, fundraisingu, rzecznictwa, prawa oraz procedur zarządczych.
- Szkoleń i seminariów, m.in. z zakresu fundraisingu, komunikacji (w tym poprzez media społecznościowe), prowadzenia badań, analiz oraz innych zagadnień określonych w diagnozach indywidualnych i planach rozwoju.
- Szkoleń tematycznych dotyczących m.in. prawa i polityki UE, a także praw i wartości zapisanych w traktatach UE, Karcie oraz międzynarodowych konwencjach praw człowieka.

W 2024 r. odbyło się;

- 177 godz. zegarowych konsultacji indywidualnych zdalnie i bezpośrednio;
- 19 szkoleń/warsztatów (łącznie 40 dni, 307 godz. dydaktyczne), m.in. kontynuowaliśmy zjazdy Pozarządowej Akademii Trenerów Antydyskryminacyjnych oraz zrealizowaliśmy Mazowiecką Szkołę Rzecznictwa Sieci SPLOT.

II) Dwie edycje konkursu grantowego dla organizacji pozarządowych (regranting)

Granty mogą być przeznaczone wyłącznie na realizację działań realizujących cele i priorytety programu CERV:

- podnoszenie świadomości na temat praw i wartości poprzez wspieranie organizacji społeczeństwa obywatelskiego;

- wzmocnienie ochrony i propagowania wartości Unii, w tym poszanowania praworządności;
- przyczynianie się do realizacji wartości demokratycznych, między innymi poprzez wspieranie dialogu, przejrzystości i dobrych rządów zwłaszcza w kontekście kurczenia się przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego.

W 2024 r. łącznie w ramach II edycji konkursu przyznaliśmy **50 grantów w całej Polsce, w tym 6 grantów na terenie woj. mazowieckiego i dolnośląskiego**. Ponadto przeprowadziliśmy na terenie dwóch województw 47 godz. mentoringu dla 12 NGO, które przeszły do II etapu konkursu (praca nad wnioskami pełnymi).

Równolegle prowadziliśmy działania wspierające dla 7 NGO, które otrzymały dofinansowanie na realizację grantów w I edycji konkursu.

Łącznie w roku sprawozdawczym dla Grantobiorców z woj. mazowieckiego i dolnośląskiego odbyło się:

- 10 szkoleń online (łącznie 23 godz.)
- 75 godz. wsparcia w postaci konsultacji indywidualnych
- 6 spotkań monitorujących realizację przyznanych grantów
- jedno regionalne spotkanie sieciujące we Wrocławiu
- jedno ogólnopolskie spotkanie sieciujące w Falentach pod Warszawą

Łącznie w tym okresie sprawozdawczym objęliśmy wsparciem 216 nowych liderów i liderów ze 152 NGO.

Projekt SPLOT Wartości został utworzony przez konsorcjum ośmiu organizacji pozarządowych, a wszyscy partnerzy są członkami ogólnopolskiej Sieci SPLOT:

- Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych
- Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych
- Stowarzyszenie BORIS
- Stowarzyszenie Klon/Jawor
- Centrum OPUS
- Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP
- Centrum Inicjatyw Obywatelskich
- oraz Sieć SPLOT

Dzięki szerokiemu konsorcjum realizatorów projekt dociera do wszystkich województw w Polsce, a szczególnie objęte wsparciem będą te organizacje pozarządowe, które chcą wzmocnić swoją obecność w debacie publicznej i rozwijać kompetencje rzecznicze. Więcej: <https://siecsplot.pl/splot-wartosci/>